

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Open Hoek

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 7 november 2022

Samenvatting

De inspectie heeft op 27 september 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de Open Hoek.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers zorgen voor een prettige sfeer en uitstekend rekening houden met wat de peuters nodig hebben. Dit komt omdat zij de peuters goed kennen en hun spel daarop afstemmen. De pedagogisch medewerkers worden daarbij ondersteund door een 'tutor', die vooral kinderen begeleidt met een ontwikkelingsvoorsprong, of -achterstand. Het team werkt met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Daarbij is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de speelhoeken. Deze worden bij ieder thema aangepast, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen er met veel aandacht voor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. De leiding van het kinderdagverblijf kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Samen met

Kinderopvangorganisatie: Stichting Delftse Peuterspeelzalen

LRK-nummer: 162783140

Totaal aantal doelgroeppeuters: 13

de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. De leiding en medewerkers gebruiken lijstjes met praktische aandachtspunten om de kwaliteit te borgen. Bijvoorbeeld voor het pedagogisch educatief handelen, het inschakelen van hulp, of de overdracht aan de basisschool. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich aan de gemeente en de ouders of de voorschoolse educatie op orde is.

Wat kan beter?

Wij hebben geen zaken gezien die om opvolging vragen.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op de Open Hoek te Delft.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op de Open Hoek.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de Open Hoek als voldoende. Alle standaarden zijn tenminste voldoende.

Context

De Open Hoek is van oorsprong een peuterspeelzaal en ontvangt al geruime tijd vve-subsidie. Het gebouw grenst aan een basisschool, waarmee dit kinderdagverblijf de speelzaal deelt. Buiten is een eigen, afgesloten speelplein. De kinderen stromen uit naar verschillende basisscholen.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 21 juni 2021 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

We hebben geen zaken geconstateerd die opvolging vereisen.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op de Open Hoek.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>h</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			<i>h</i>
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als goed, omdat de Open Hoek de eigen aspecten van kwaliteit op overtuigende wijze laat zien. De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een programma met een actueel, aantrekkelijk en veelzijdig aanbod. Dit aanbod is uitgebreid, sluit goed aan bij de belevingswereld van de peuters en zet hen aan tot spel en verdere ontwikkeling. We waarden het aanbod als goed, omdat het zo veelzijdig is en er ook aandacht is voor diversiteit naar achtergrond en taalbeheersing. Zo zagen we dat het thema 'gezond en ziek' centraal stond in de groep. De pedagogisch medewerkers hebben de ruimte aantrekkelijk en uitdagend ingericht. In het kringgesprek werd gebruik gemaakt van concrete materialen zoals gips, verband, een model-ambulance, foto's en een praatplaat. De spelactiviteiten sloten aan op dit thema met verdieping voor kinderen die meer aankunnen en verrijking voor kinderen met taalachterstanden. We zagen dat de tutor met een peuter een botsing naspeelde met autootjes en de binnenkant van de ambulance introduceerde. Een pedagogisch medewerker ging tanden poetsen bij een modelmond en hielp een peuter met taalachterstanden alles te doen en te benoemen. Ook in de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er ruim voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

Met de vve-methode stimuleert het team de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool. De pedagogisch medewerkers gebruiken een programma om actueel thematisch aanbod te ontwikkelen en we zagen dat het

volgende thema (herfst) al klaar stond. De locatie besteedt veel aandacht aan (buiten) spelen en bewegen. Het gebouw en de omgeving geven daar ook volop kansen voor.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende. De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De Open Hoek gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als Goed. Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd en gezien dat dit op overtuigende wijze voldoet én aansluit op de eigen aspecten van kwaliteit, zoals: de vertrouwensband, de positieve psychologie en het spelend en ontdekkend leren. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn en worden voorgeleefd. Wat opviel was dat de medewerkers de peuters veel taal en mogelijkheden aanreiken voor succesvolle, positieve sociale interactie. Bijvoorbeeld door de voorkennis en belangstelling van een peuter in te zetten voor samenspel met peuters die dit nog niet beheersen. De bejegening door alle medewerkers is constant vanuit respect, hoge verwachtingen en het zien van ontwikkelmogelijkheden in plaats van -beperkingen. Zij werken opbrengstgericht en stellen concrete leerdoelen vanuit de thema's, die aansluiten op de zone van de naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn. Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de dag/het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen, die goed aansluiten bij wat de peuters nodig hebben. Dit komt omdat de medewerkers de kinderen zo goed kennen en hun ontwikkeling nauwgezet in beeld hebben. Maar ook

vanwege het uitgebreide aanbod van persoonlijke aandacht en ontwikkelingsmaterialen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling. Tot slot geven de pedagogisch medewerkers de peuters inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende, omdat de Open Hoek samenwerkt met ouders, deskundigen, basisscholen en andere partners, waarmee de doorgaande ontwikkeling van de peuters wordt bevorderd.

De voorschool ziet ouders duidelijk als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders snel en intensief over het thema, middels inloopgesprekjes, themabrieven en e-mails. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens. De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie

K

V

G

OR1 Ontwikkelingsresultaten

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als voldoende, omdat de peuters resultaten halen die tenminste in overeenstemming zijn met de gestelde doelen op het gebied van taal en rekenen en voor de sociale en motorische vaardigheden.

Wel zien we samen met het team dat de latere screening in de gemeente Delft (van 18 naar 24 maanden) als effect heeft dat de doelgroepkinderen aanzienlijk later instromen in de voorschool,

waardoor ze minder tijd hebben om achterstanden weg te werken.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarden we als voldoende. De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met het team van de Open Hoek opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. Bijvoorbeeld door handreikingen met praktische aandachtspunten en begeleiding van een beleidsmedewerker om de kwaliteit te borgen, zoals voor het pedagogisch-educatief handelen, de afstemming met externe deskundigen en de overgang naar het basisonderwijs. De GGD houdt jaarlijks toezicht op onder andere de kwaliteit van het pedagogisch beleidsplan.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als voldoende. De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende soorten scholing en maken de pedagogisch medewerkers gebruik van professionele consultaties om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren. De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling. Het team is klein en er zijn korte lijnen. Er zijn sinds kort twee nieuwe medewerkers gestart, die momenteel bezig zijn met inwerken.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarden we als voldoende. De leiding, die ook houder is van het kinderdagverblijf verantwoordt zich aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over

het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. We zien ook dat het kinderdagverblijf belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van zijn beleid, bijvoorbeeld door ouderenquêtes. De leiding van het kinderdagverblijf bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt met de Open Hoek. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de medewerkers van de voorschool zeer betrokken zijn en open staan voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de ouderbrieven en de website voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

De uitkomst van het onderzoek bij peuterspeelzaal Open Hoek is waardevol voor ons, omdat het zo mooi weergeeft hoe wij ons werk georganiseerd hebben en uitvoeren. Het rapport onderschrijft ook hoe wij met elkaar het doel, dat elke peuter die bij ons komt spelen zich goed mogelijk kan ontwikkelen, weten te bereiken. Het opbrengstgericht werken, het contact met ouders en het betrekken van andere deskundigen zorgt ervoor dat elke peuter een kans krijgt om uit te groeien tot een kleuter die de stap naar het basisonderwijs kan zetten.

Onze zorg omtrent de latere screening van kinderen, waardoor zij minder tijd bij ons kunnen doorbrengen, is opgemerkt door de onderwijsinspectie. Het is fijn te constateren dat het de onderwijsinspectie niet is ontgaan en dat dit signaal is opgenomen in het rapport.

De positieve beoordeling van het kwaliteitsonderzoek doet recht aan onze medewerkers die zich inzetten om de voorschoolse educatie tot een succes te maken. Het rijke aanbod en de kwaliteit van het pedagogisch educatief handelen is beoordeeld met "goed". Dat is een kwalificatie waarmee wij een voorbeeld mogen zijn voor anderen en dat maakt ons trots. Het is een stimulans om met energie verder te werken aan onze opdracht.